

Planlæg sædskiftet nu

Sædskiftet er en af nøglerne til succes ved reduceret jordbearbejdning. Du skal derfor nu gøre dig de sidste overvejelser omkring næste års afgrøder nu. I det følgende gennemgås nogle af de forhold, du skal være særlig opmærksom på, når du praktiserer reduceret jordbearbejdning.

Afgrødernes økonomi

Når der skal vælges afgrøder, er det naturligvis altid en god ide at udarbejde kalkuler for de enkelte afgrøder. Et aktuelt spørgsmål i den forbindelse kan være hvor meget vinterhvede, der skal være i markplanen.

I tabellen er vist en kalkule for henholdsvis vinterraps, vinterhvede samt vårbyg. Bemærk, at vinterraps giver et noget bedre resultat end vinterhvede (flerårs) og vårbyg. Hertil skal lægges forfrugtsværdi samt en bedre mulighed for at bekæmpe græsser. Bemærk, at der ikke er forskel på resultatet af flerårs-vinterhvede og vårbyg.

Vinterraps er derfor en attraktiv afgrøde i sædskiftet, og der er god grund til at være kritisk overfor flerårs-vinterhvede. Den endelige afgørelse bør naturligvis altid bero på en individuelt tilpasset kalkule.

Sædskiftet skal forebygge problemer

Udover økonomiske overvejelser skal sædskiftet være med til at forebygge problemer med især ukrudt og sygdomme.

Ved planlægning af sædskifte skal der desuden tages højde for bekæmpelse af spildplanter samt muligheden for at få efterafgrøder placeret mest hensigtsmæssigt.

Gå markerne igennem før høst

Du bør gå alle marker igennem her før høst. Du skal først og fremmest notere dig hvilke ukrudsarter, der findes på de enkelte marker.

Dette skal danne baggrund for din beslutning om næste års afgrøde samt for hvor, du især skal passe på med at få spredt ukrudt med høstmaskiner.

I marker, som er stærkt befængt med græsukrudt, bør du normalt lade ligge urørt til sent efterår, hvorefter de nedvisnes, og der etableres vårsæd. Marker med moderat bestand af græsser bør som minimum sås sent for at begrænse problemerne med især græsukrudt.

Vigtige forhold ved sædskiftet

I reduceret jordbearbejdning er det især forebyggelse af græsukrudt, som sædskiftet skal tage hensyn til. Generelt anbefales det, at der skal være 30-40 procent vårsæd i sædskiftet.

Dette kan blandt illustreres ved figuren, der viser forekomst af væselhale i forskellige sædskifter og ved forskellig strategi for jordbearbejdning.

Bemærk, at sædskiftet stort set er i stand til at bekæmpe væselhale uanset strategi for jordbearbejdning.

I forbindelse med en øget andel af vårsæd i sædskiftet bør du aktivt overveje, om ikke hestebønner er en mulighed. Hestebønner giver nemlig også mulig-

hed for at anvende andre midler mod græsser end de, der anvendes i vårsæd.

Forebyggelse af sygdomme

En del sygdomme skal forebygges via sædskiftet. Et godt eksempel på dette er meldrøjer i hybridrug, som i praksis betyder, at du ikke kan så rug efter hybrid rug pløjefrit.

Ganske få spildplanter fra forfrugten vil betyde en stor risiko for angreb i den efterfølgende afgrøde. Andre eksempler på sædskifter, som skal undgås ved pløjefri dyrkning, er vinterhvede/triticale efter majs (fusarium).

Vinterhvede efter vinterhvede giver også anledning til risiko for angreb af hvedebladplet (DTR), samt i fugtige år fusarium. Vinterbyg efter vinterbyg giver stor risiko for trådkølle samt angreb af bygbladplet og skoldplet. Både DTR, skoldplet og bladplet kan dog bekæmpes kemisk.

Bekæmpelse af spildplanter

En anden problematik ved reduceret jordbearbejdning er bekæmpelse af spildplanter.

Et klassisk eksempel er spildplanter af vinterhvede i vinterbyg, som helt bør undgås.

Vinterbyg synes at kunne udgøre et særligt problem, særligt på bedrifter med fremavl.

Tabellen viser udbytter i hkg og kroner.

	Udbytte hkg/ha	Pris kr./hkg	Indtægt kr./ha	Udsæd kr./ha	Gødning kr./ha	Planteværn kr./ha	Diverse kr./ha	Arbejds- og maskinomk. kr./ha	Resultat kr./ha
Vinterhvede*	82	105	8.610	442	2.049	1.225	450	4.200	244
Vårbyg	65	105	6.825	380	1.558	328	300	4.000	259
Vinterraps	45	260	11.700	360	2.505	1.530	900	4.500	1.905

* Vinterhvede er flerårsvinter-hvede

Arbejdsfordeling ved forskellige sædskifter

Sædskiftet har desuden stor indflydelse på, hvordan arbejdsfordelingen vil være på bedriften. Et alsidigt sædskifte giver alt andet lige en god mulighed for at fordele arbejdsbyrden hen over året.

Du bør derfor også - ved planlægningen af sædskiftet - vurdere, om du realistisk kan nå at så de planlagte afgrøder på de optimale tidspunkter, og om du realistisk har tilstrækkelig høstkapacitet til at høste afgrøderne i de relativt få høst-timer, vi reelt har i Danmark.

I Østjylland har vi i gennemsnit 120 timer i en tregers periode i august, hvor korn kan høstes med under 18 procent vand. Hvis der i gennemsnit høstes tre hektar pr. time, kan der således "kun" høstes 360 hektar vinterhvede med under 18 procent vand med en mejetærsker.

Planter er til for at blive ændret

Det er altså nu, du skal lave en velgennemtænkt plan for det kommende års afgrødevalg. Vejrmæssige udfordringer

kan måske betyde, at planen ikke kan gennemføres.

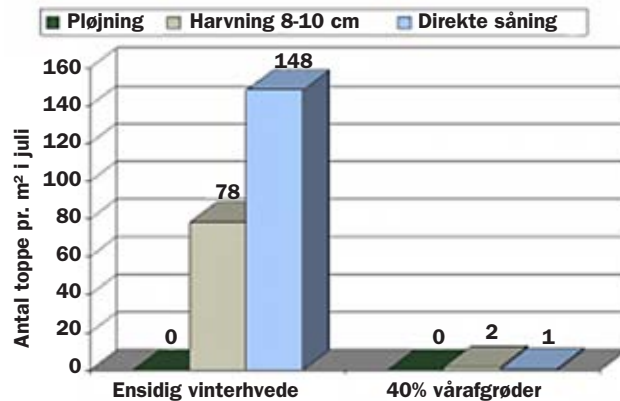
Ved at gennemtænke afgrødevalget nu forhindrer du imidlertid, at du i en presset situation træffer dårlige beslutninger og for eksempel tilsår en mark med vintersæd, hvor du godt ved, at det

vil resultere i uoverstigelige problemer med græsukruds.

Med dette ønskes alle en god sommer og høst.

Af Erik Sandal, chefrådgiver
Planteproduktion LMO, ers@lmo.dk

Væselhale i 2008 på Flakkebjerg (JB6) observeret første gang i 2006. Forsøget startet i 2003

Kilde: Bo Melander, AU Flakkebjerg

GENIUS STUBHARVE - ALLROUNDEREN TIL ALLE OPGAVER

SPAR NU FRA

11.250 - 26.250 KR

Tilbuddet er gældende til 20. juli 2016

- Jorden løsnes og opblandes fra 8 - 30 cm arbejdsdybde
- Tandsporsudjævner med disc eller fjedertand
- Pakning med enten kileringsvalse-, matrix-, u-profil eller dobbelt u-profilvalse
- Cenius fås i 3, 3,5, 4, 6 & 7 meter - liftofhængt eller bugseret

- Intensiv opblanding og fremragende udjævning med C-Mix-tænder og tandspors udjævner-tallerkner
- 4-bullet universalgrubber med mulighed for 55, 75, 80 eller 100 mm spidser samt 350 mm vingskær eller 320 mm gåsefodsskær

Find mere information om Cenius og vores andre kampagner på www.amazone.bronsgroup.com